

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 3 nov. 1961.

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President De Quay en de Ministers Van Aartsen, Beerman, Klompé, Korthals, Luns, Marijnen, De Pous, Toxopeus, Veldkamp, Visser en Zijlstra (afwezig is Minister Cals).

Voorts zijn aanwezig de Staatssecretarissen Bot, (punt 2d), Van Houten (punten 1 - 5), Roolvink (punten 11 t/m 13, 16a en 16b), Schmelzer (punten 11 t/m 13, 16a en 16b) en Scholten (punten 11 en 16b) en Stubenrouch (punt 13).

Secretaris: J. Middelburg.

2. Buitenlands beleid

d. *Nieuw-Guinea* (Zie notulen MR 27 oktober 1961, punt 2a.)

Minister *Luns* deelt mede, dat aan de President-Directeur van de KLM is geschreven over activiteiten van KLM-functionarissen, die lijnrecht tegen het regeringsbeleid ingaan. Drs. Van der Beugel heeft de betrokkene om commentaar gevraagd en voorts een waarschuwing aan het personeel van de KLM laten uitgaan.

Spreker is voornemens om komende dinsdag weer naar New York te gaan. Hij heeft in de afgelopen dagen lange besprekingen met de commissies uit de Eerste en Tweede Kamer gehad. De stemming in beide commissies was goed. In de Tweede Kamercommissie hebben de AR-woordvoerders niets over bilaterale besprekingen met Indonesië gezegd. In de Eerste Kamercommissie had Dr. Berghuis wel een uiteenzetting hierover. Spreker heeft daarop geantwoord, dat de gedachte van bilateraal overleg met Indonesië niet complementair aan de Nederlandse voorstellen in de VN is, maar contradictoer. Op de vraag van Dr. Berghuis of men niet enkele wijze mannen voor dit overleg zou kunnen aanwijzen, heeft spreker herinnerd aan de moeite, die de Minister-President van Malakka zich voor een vergelijk tussen Nederland en Indonesië heeft getroost, waardoor deze in een tegenstelling is geraakt met Indonesië. Het Eerste Kamerlid Algra heeft duidelijk gezegd, dat hij het oneens is met de aandrang om tot bilaterale besprekingen met Indonesië te komen.

De *Minister-President* waardeert het, dat Dr. Berghuis van zijn afwijkend oordeel in de Kamercommissie heeft blijk gegeven, in tegenstelling met Dr. Bruins Slot, die hierover in het openbaar bij de algemene beschouwingen een uiteenzetting gaf.

Minister *Zijlstra* herinnert eraan, dat de Regering aan het vraagstuk Nieuw-Guinea lang getild heeft en tenslotte heeft besloten thans eerst alleen voorstellen omtrent het beheer in de VN aanhangig te maken. Als men het hiermede niet eens is, kan men bezwaarlijk in het Kabinet blijven. Sprekers standpunt is, dat men de VN over dit beleid moet laten oordelen. Wat daarna moet worden gedaan weet nog niemand; daarover kan nu ook niet beslist worden. Bereikt moet worden, dat ook de AR zich duidelijker achter het regeringsstandpunt stelt en niet op dit moment het houden van een bilateraal gesprek met Indonesië aan de orde stelt. Minister *Van Aartsen* onderschrijft het betoog van Minister *Zijlstra*.

Minister *Luns* merkt op, dat een resolutie of een beslissing aangaande het houden van een soort open gesprek over de soevereiniteit van Nieuw-Guinea tussen Nederland en Indonesië voor hem onaanvaardbaar is, voorzover dit inhoudt, dat Indonesië aan zijn eis inzake soevereiniteitsoverdracht aan dat land vasthoudt.

Minister *Beerman* meent, dat het zelfbeschikkingsrecht van de papoea's moeilijk geëffectueerd zal kunnen worden, als er een vijandige verhouding van dat gebied met Indonesië blijft. Minister *Luns* is het hiermede niet eens; als Nieuw-Guinea aan Indonesië wordt toegevoegd,

zal binnen korte tijd geheel verworden. Indien echter Nieuw-Guinea onafhankelijk wordt, zal het een gunstige positie innemen, die vergelijkbaar is met die van Mauretanië. Nu dat land, dat negen maal zo groot is als Nederland en 400.000 inwoners telt, als lid van de VN is toegelaten, zal Marokko het niet wagen met geweld zijn aanspraken door inlijving van dit gebied te doen gelden. Als Indonesië inlijving na internationalisatie van het beheer over Nieuw-Guinea zou proberen, zou dat ook een ernstige reactie teweeg brengen. De positie van Nederland wordt veel gemakkelijker, als internationaal steun voor de verwerkelijking van het zelfbeschikkingsrecht wordt verkregen. Als de desbetreffende resolutie niet tweederden van het aantal uitgebrachte stemmen haalt, zal de Nederlandse positie internationaal toch versterkt zijn, aangezien Nederland met betrekking tot het beheer over Nieuw-Guinea een aanbod heeft gedaan als nog geen land eerder heeft gedaan.

Staatssecretaris *Bot* deelt mede, dat op 30 oktober de Nieuw-Guineeraad met algemene stemmen de symbolen (vlag, volkslied en namen) heeft aanvaard. Teneinde het aanwezige vertrouwen in Nederland niet een deuk te laten krijgen, heeft spreker telefonisch met de Gouverneur besproken, dat deze zijn sympathie met het initiatief zal betuigen en de uitvoering na de uitspraak van de VN over onze voorstellen ter hand zal nemen. Daartoe zullen wettelijke maatregelen voorbereid moeten worden op initiatief van de Nieuw-Guineeraad, waarbij men denkt op 1 december de bedoelde symbolen in te voeren. Een van de drie Papoea's, die aan de Nederlandse delegatie naar de algemene vergadering van de VN zullen worden toegevoegd, heeft aan een correspondent van een Amerikaans persbureau gezegd, dat de papoea's na onverhoopte verwerping door de VN van de Nederlandse voorstellen zelf zullen optreden. Spreker heeft bij het persbureau verzachtingen in de tekst weten aan te brengen en hij heeft één van de andere Papoea's van het drietal bereid gevonden wat olie op de golven te gieten.

- - -